

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.018.01.2015
P/15/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/060 – Kształcenie i przygotowanie zawodowe kadr medycznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Wojciech Cegielski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 95181 z 12 czerwca 2015 r.; Agata Nowak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 95180 z 12 czerwca 2015 r.; Maciej Sterczała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97417 z 15 września 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu ul. A. Fredry 10, 61-701 Poznań
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. Jacek Wysocki

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

System rekrutacji na studia prowadzony przez Uczelnię w zakresie przebiegu naboru na studia na kierunku lekarskim i lekarsko dentystycznym na rok akademicki 2014/2015 był zorganizowany i funkcjonował prawidłowo. Stwierdzone nieprawidłowości w tym obszarze dotyczyły niewywiązywania się przez Uniwersytet z obowiązków informacyjnych wobec Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji i Szkolnictwa Wyższego oraz Państwowej Komisji Akredytacyjnej, w zakresie przekazywania ustalonych przez Senat warunków, trybu i terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów oraz decyzji o utworzeniu nowego kierunku studiów, a także nieokreślania przez władze Uniwersytetu liczby miejsc (poprzednio liczby studentów studiów stacjonarnych) na poszczególnych kierunkach studiów.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą², liczba osób przyjętych na pierwszy rok studiów na części kierunków przekraczała limity ustalone przez władze Uczelni, a w dwóch przypadkach była niezgodna z limitem określonym przez Ministra Zdrowia.

Uczelnia zapewniła odpowiednie warunki kształcenia, organizując przebieg procesu dydaktycznego zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Spełnione zostały minima kadrowe pozwalające prowadzić określone kierunki studiów. Zachowane zostały również wymagane proporcje liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów. Zapewniono warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym zajęć realizowanych z wykorzystaniem symulatorów medycznych. Stwierdzone nieprawidłowości, niemające istotnego wpływu na ocenę kontrolowanej działalności, dotyczyły: uchwalenia przez radę wydziału (w kilku przypadkach), programów studiów, w których zastosowane zostały nieaktualne standardy nauczania; przyjęcia przez Senat Uczelni regulaminów studiów, mimo że nie zawierały one wszystkich wymaganych zapisów, a także niepełnego wywiązania się z obowiązku przeprowadzenia wymaganej liczby zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego na kierunku pielęgniarstwo, w roku akademickim 2014/2015.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Kontrolą objęte były lata akademickie 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość funkcjonowania systemów rekrutacyjnych uczelni.

Warunki i tryb³ oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej⁴, na lata akademickie 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016 zostały określone w uchwałach Senatu Uczelni. Uchwały te zostały podane do publicznej wiadomości w terminie określonym art. 169 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁵ (dalej: Prawo o szkolnictwie wyższym). Powyższe uchwały nie zostały przekazane organom wskazanym w przywołanej normie.

(dowód: akta kontroli str. 9-11, 35, 69)

Badaniem objęto rekrutację na rok akademicki 2014/2015 na podstawie dokumentacji losowo wybranych 2% studentów przyjętych na I rok studiów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego. Rekrutacja kandydatów na studia na Wydziale Lekarskim I i Wydziale Lekarskim II prowadzona była przez wydziałowe Komisje Rekrutacyjne powołane przez Rady Wydziałów.

(dowód: akta kontroli str. 53-68, 87-88)

W trakcie procesów rekrutacyjnych zachowane były warunki oraz terminy określone w uregulowaniach wewnętrznych Uczelni. Kandydaci, spełniający kryteria określone w zasadach rekrutacji, umieszczeni byli na listach rankingowych w kolejności wyznaczonej przez sumę uzyskanych przez nich punktów. Próg punktowy, niezbędny do przyjęcia na dany kierunek studiów wyznaczany był przez liczbę punktów uzyskanych przez ostatnią osobę, która mieściła się w limicie miejsc określonym dla tego kierunku.

(dowód: akta kontroli str. 80-86, 70-91, 274, 306-312)

W okresie objętym kontrolą liczba kandydatów na jednolite studia stacjonarne na kierunku lekarskim wahała się od 3028⁶ do 3927⁷, a na kierunku lekarsko – dentystycznym od 1429⁸ do 2298⁹. Liczba osób biorących udział w rekrutacji wynosiła odpowiednio od 245¹⁰ do 307¹¹

³ Uchwała nr 72/11 Senatu Uczelni z 25 maja 2011 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2012/2013 na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zmieniona uchwałą nr 160/2011 z 7 września 2011 r., następnie uchwałą nr 210/2011 z 28 grudnia 2011 r.; uchwała nr 78/12 Senatu Uczelni z 24 maja 2012 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2013/2014 na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; uchwała nr 60/2013 Senatu Uczelni z 22 maja 2013 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2014/2015 na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zmieniona uchwałą nr 17/2014 z 26 lutego 2014 r., następnie uchwałą nr 27/2014 z 26 marca 2014 r.; uchwała nr 2/14 Senatu Uczelni z 29 stycznia 2014 r. w sprawie określenia warunków i trybu rekrutacji na studia w roku akademickim 2014/2015 na nowoutworzony kierunek studiów – protetyka słuchu (II°), stacjonarne, 2 letnie; uchwała nr 77/2014 Senatu Uczelni z 28 maja 2014 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2015/2016 na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, zmieniona uchwałą nr 172/2014 z 29 października 2014 r. w sprawie zmiany uchwały nr 77/2014 Senatu Uczelni z 28 maja 2014 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2015/2016 na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, następnie uchwałą nr 202/2014 z 19 grudnia 2014 r. w sprawie zmiany uchwały nr 77/2014 Senatu Uczelni z 28 maja 2014 r. w sprawie określenia zasad i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2015/2016 na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

⁴ Uchwała nr 28/12 Senatu Uczelni z 29 lutego 2012 r. w sprawie ustalenia terminów egzaminów wstępnych na I rok studiów na rok akademicki 2012/2013 oraz terminów składania dokumentów, ogłoszenia list rankingowych oraz list przyjętych na studia; uchwała nr 13/2013 Senatu Uczelni z 27 lutego 2013 r. w sprawie ustalenia terminów egzaminów wstępnych na I rok studiów na rok akademicki 2013/2014 oraz terminów składania dokumentów, ogłoszenia list rankingowych oraz list przyjętych na studia; uchwała nr 13/2014 Senatu Uczelni z 26 lutego 2013 r. w sprawie ustalenia terminów egzaminów wstępnych na I rok studiów na rok akademicki 2014/2015 oraz terminów składania dokumentów, ogłoszenia list rankingowych oraz list przyjętych na studia; uchwała 26/2014 Senatu Uczelni z 26 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terminu egzaminu wstępnego na I rok studiów, kierunek protetyka słuchu, studia (II°) na rok akademicki 2014/2015 oraz terminu składania dokumentów i ogłoszenia listy przyjętych na studia; uchwała nr 10/2015 Senatu Uczelni z 28 stycznia 2015 r. w sprawie ustalenia terminów egzaminów wstępnych na I rok studiów na rok akademicki 2015/2016 oraz terminów składania dokumentów, ogłoszenia list rankingowych oraz list przyjętych na studia; uchwała nr 51/15 Senatu Uczelni z 29 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia terminów egzaminów wstępnych na I rok studiów niestacjonarnych (II°) na kierunku dietetyka na rok akademicki 2015/2016 oraz terminów składania dokumentów, ogłoszenia list rankingowych oraz list przyjętych na studia.

⁵ Dz.U. 2012 r., poz. 572 ze zm.

⁶ W roku akademickim 2013/2014.

⁷ W roku akademickim 2015/2016.

⁸ W roku akademickim 2012/2013.

⁹ W roku akademickim 2015/2016.

¹⁰ W roku akademickim 2013/2014.

i od 82¹² do 172¹³. W latach akademickich 2012/2013 – 2014/2015 na pierwszy rok jednolitych studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych na kierunku lekarskim, a także na jednolite studia stacjonarne (z wyłączeniem roku akademickiego 2014/2015¹⁴) i niestacjonarne (z wyłączeniem roku akademickiego 2012/2013¹⁵) na kierunku lekarsko-dentystycznym przyjęto kandydatów w liczbie określonej limitem Ministra Zdrowia, tj. 220 osób i 230 osób, 44 i 46 osób (kierunek lekarski) oraz 72 i 15 osób (kierunek lekarsko – dentystyczny). Liczba osób przyjętych na studia prowadzone w języku angielskim na kierunku lekarskim wynosiła od 116 osób do 150 osób, a na kierunku lekarsko-dentystycznym od 42 do 55 osób.

(dowód: akta kontroli str. 275 – 281, 297-303)

Zapotrzebowanie na studentów kierunku lekarskiego i lekarsko – dentystycznego ustalane było z uwzględnieniem możliwości organizacyjno-dydaktycznych jednostek prowadzących przedmioty podstawowe i przedkliniczne, w tym wykorzystania sal ćwiczeniowych, zaplecza lokalowego Uczelni oraz możliwości kadrowych.

Dziekan Wydziału Lekarskiego II wskazał, że limity miejsc na poszczególne kierunki studiów ustalano na podstawie szacunkowej oceny możliwości Uczelni w zakresie bazy dydaktycznej i obsady kadrowej, a także na podstawie oceny zapotrzebowania społecznego, w tym oceny liczby chętnych do studiowania na danym kierunku. Analizie poddawano dane takie jak liczba pracowników wydziału, wielkość obowiązującego pensum, zapotrzebowanie społeczne oraz potencjalna liczba miejsc pracy w makroregionie.

(dowód: akta kontroli str. 46-51, 137-144)

Limity przyjęć przyznane Uczelni przez Ministra Zdrowia na kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny odpowiadały zgłoszonemu przez Uczelnię zapotrzebowaniu.

(dowód: akta kontroli str. 136-146, 149-150, 153)

Zastępca Dyrektora Centrum Nauczania w Języku Angielskim podał, że limit przyjęć na studia prowadzone w języku innym niż polski ustalany był z uwzględnieniem możliwości kadrowych oraz bazy dydaktycznej, a także zainteresowania kandydatów podjęciem studiów na Uniwersytecie.

(dowód: akta kontroli, str. 161)

Wysokość opłat za studia prowadzone w języku innym niż polski (angielskim) została ustalona z uwzględnieniem takich parametrów jak: koszty kształcenia, zysk, popyt na podjęcie studiów na Uczelni.

Rektor Uniwersytetu Zarządzeniem nr 6/12 z 30 stycznia 2012 r., Zarządzeniem nr 24/13 z 26 kwietnia 2013 r. oraz Zarządzeniem nr 59/13 z 7 października 2013 r. określił obowiązującą w badanym okresie wysokość i terminy płatności za studia oraz zakwaterowanie w domu studenckim dla studentów zagranicznych studiujących w języku angielskim.

(dowód: akta kontroli, str. 99-112, 161, 33)

Przychody z tytułu prowadzenia kształcenia w języku angielskim wyniosły w 2012 r. 43 551,8 tys. zł, w 2013 r. 40 049,6 tys. zł, w 2014 r. 41 388,9 tys. zł, a w 2015 r. według planu 45 722,5 tys. zł i stanowiły od 22% (w 2012 r.) do 19% (w kolejnych latach) przychodów Uniwersytetu ogółem.

(dowód: akta kontroli str. 263-264, 304-305)

Wysokość opłat, ustalonych zgodnie z postanowieniami art. 98 ust. 2a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym za postępowanie związane z przyjęciem na studia w latach akademickich objętych kontrolą określona była zarządzeniami Rektora Uczelni¹⁶. Wysokość

¹¹ W roku akademickim 2014/2015.

¹² W roku akademickim 2012/2013.

¹³ W roku akademickim 2015/2016.

¹⁴ Przyjęto 71 osób.

¹⁵ Przyjęto 21 osób.

¹⁶ Zarządzenie nr 28/12 z 20 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia w roku akademickim 2012/2013; zarządzenie nr 14/13 z 9 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia w roku akademickim 2013/2014; zarządzenie nr 26/14 z 1 kwietnia 2014 w sprawie ustalenia

opłaty dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na kierunek techniki dentystyczne (studia stacjonarne) wynosiła 150 zł, a dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na pozostałe kierunki studiów 85 zł w latach 2012/2013 i 2014/2015 i 70 zł w roku 2013/2014.

(dowód: akta kontroli str. 34, 92-98)

Przychody z tytułu opłat za postępowanie związane z przyjęciem na studia wyniosły w 2012 r. 901,5 tys. zł, w 2013 r. 750,1 tys. zł, w 2014 r. 893,8 tys. zł i 871,2 tys. zł w 2015 r. (do 15 lipca).

(dowód: akta kontroli str. 97)

Wysokość opłaty skalkulowana była z uwzględnieniem kosztów obsługi administracyjnej kandydatów tj. zatrudnienia dodatkowych pracowników Uczelni, materiałów eksploatacyjnych oraz obsługi kancelaryjnej, a w odniesieniu do rekrutacji na kierunek techniki dentystyczne również kosztów związanych z organizacją egzaminu praktycznego.

(dowód: akta kontroli str. 34)

W latach 2012 – 2015 na Uniwersytecie został uruchomiony jeden nowy kierunek studiów – protetyka słuchu. Senat Uczelni uchwałą 17/2012 z 29 lutego 2012 r. wyraził zgodę na podjęcie starań o utworzenie na Wydziale Lekarskim II wymienionego kierunku studiów, w konsekwencji których w roku akademickim 2014/2015 zostały uruchomione studia na kierunku protetyka słuchu¹⁷. Uchwała nr 196/2013 Senatu Uczelni z 18 grudnia 2013 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów: protetyka słuch, studia (II°) została opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Uniwersytetu 31 sierpnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 37-38, 113-129)

Liczba miejsc na poszczególnych kierunkach studiów (z wyłączeniem kierunku lekarskiego i lekarsko – dentystycznego) w latach 2012/2013 – 2015/2016 była określona przez Senat Uczelni w drodze uchwał (wydanych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4a Prawa o szkolnictwie wyższym) określających wyłącznie limit przyjęć na poszczególne kierunki studiów w latach akademickich od 2012/2013 do 2015/2016¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 9-11, 37-38, 113-129)

Obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013 do 2015/2016 uchwały Senatu Uczelni, w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów oraz liczby miejsc na poszczególnych kierunkach nie były przekazywane organom, o których mowa w art. 8 ust. 3¹⁹, art. 11a ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym.

(dowód: akta kontroli str. 9-11, 37-38)

opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia w roku akademickim 2014/2015; zarządzenie nr 43/15 z 13 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia w roku akademickim 2015/2016,

¹⁷ Uchwała nr 196/2013 Senatu Uczelni z 13 grudnia 2013 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów: protetyka słuchu (II°).

¹⁸ Uchwała nr 52/2012 Senatu Uczelni z 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Farmaceutyczny w roku akademickim 2012/2013; uchwała nr 53/2012 Senatu Uczelni z 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Lekarski II w roku akademickim 2012/2013; uchwała nr 80/2012 Senatu Uczelni z 24 maja 2012 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2012/2013; uchwała nr 37/2013 Senatu Uczelni z 27 marca 2013 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Lekarski II w roku akademickim 2013/2014, zmieniona uchwałą nr 42/2013 Senatu Uczelni z 24 kwietnia 2013 r. w sprawie zmiany uchwały nr 37/2013 z 27 marca 2013 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Lekarski II w roku akademickim 2013/2014, następnie uchwałą nr 135/2013 Senatu Uczelni z 25 września 2013 r. w sprawie zmiany uchwały nr 37/2013 z 27 marca 2013 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Lekarski II w roku akademickim 2013/2014; uchwała nr 41/2013 Senatu Uczelni z 24 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Farmaceutyczny w roku akademickim 2013/2014, zmieniona uchwałą nr 155/2013 Senatu Uczelni z 25 września 2013 r. w sprawie zmiany uchwały nr 41/2013 w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Farmaceutyczny w roku akademickim 2013/2014; uchwała nr 61/2013 Senatu Uczelni z 22 maja 2013 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2013/2014, zmieniona uchwałą Senatu nr 136/203 z 25 września 2013 r.; uchwała nr 197/2013 Senatu Uczelni z 18 grudnia 2013 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na I rok studiów na kierunku protetyka słuchu (II°) w roku akademickim 2014/2015; uchwała nr 52/2014 Senatu Uczelni z 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Lekarski II w roku akademickim 2014/2015; uchwała nr 28/2014 Senatu Uczelni z 26 marca 2014 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Farmaceutyczny w roku akademickim 2014/2015, zmieniona uchwałą Senatu Uczelni nr 51/2014 z 30 kwietnia 2014 r.; uchwała nr 29/2014 Senatu Uczelni z 26 marca 2014 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2014/2015, zmieniona uchwałą Senatu Uczelni nr 152/2014 z 24 września 2014 r.; uchwała nr 19/2015 Senatu Uczelni z 28 stycznia 2015 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Lekarski II w roku akademickim 2015/2016; uchwała nr 20/2015 Senatu Uczelni z 25 lutego 2015 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Nauk o Zdrowiu w roku akademickim 2015/2016; uchwała nr 34/2015 Senatu Uczelni z 25 marca 2015 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na Wydział Farmaceutyczny w roku akademickim 2015/2016; uchwała nr 50/2015 Senatu Uczelni z 29 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia limitu przyjęć na I rok studiów niestacjonarnych (II°) na kierunku dietetyka w roku akademickim 2015/2016.

¹⁹ W brzmieniu obowiązującym od 1 października 2014 r.

W okresie objętym kontrolą, liczba osób przyjętych na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie stacjonarnej oraz w formie niestacjonarnej w języku polskim na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym²⁰ była tożsama z limitem określonym w odpowiednich rozporządzeniach Ministra Zdrowia²¹ a liczba osób przyjętych na jednolite studia magisterskie w języku innym niż polski na kierunku lekarsko – dentystycznym oraz na kierunku lekarskim w latach akademickich 2012/2013, 2013/2014 nie przekroczyła dopuszczalnego limitu.

(dowód: akta kontroli str. 136)

Liczba osób przyjętych w latach akademickich 2012/2013 – 2014/2015 na studia na 9²² z 18 prowadzonych przez Uczelnię kierunków studiów nie przekraczała limitu miejsc określonych przez Senat Uczelni lub Ministra Zdrowia. Limit miejsc na część kierunków studiów był przekroczony o jedną²³, dwie²⁴, trzy²⁵, cztery²⁶, sześć²⁷, dziewięć²⁸, dziesięć²⁹ i dwadzieścia pięć³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 130-136, 163-178, 275-281, 297-303)

W roku akademickim 2013/2014 liczba osób przyjętych na pierwszy rok studiów stacjonarnych była niższa niż w roku poprzednim³¹. W roku akademickim 2014/2015 liczba osób przyjętych na studia stacjonarne wzrosła z do 1447 tj. o 4,3% w stosunku do roku poprzedniego.

(dowód: akta kontroli, str. 26, 36, 297-303)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Według art. 8 ust. 3 Prawa o szkolnictwie wyższym³², Senat uczelni publicznej określa w drodze uchwały liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych na dany rok akademicki, w tym liczbę miejsc dla osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów stacjonarnych w uczelni publicznej. Wcześniej Senat Uczelni był zobowiązany do określenia w drodze uchwały liczby studentów studiów stacjonarnych w uczelni publicznej finansowanych z budżetu państwa na poszczególnych kierunkach studiów.

Senat Uczelni w drodze uchwał ustalił liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach studiów (z wyłączeniem kierunku lekarskiego i lekarsko – dentystycznego) w latach 2012/2013 – 2015/2016. W uchwałach tych wskazano wyłącznie limit przyjęć na poszczególne kierunki studiów w latach akademickich od 2012/2013 do 2015/2016. Ponadto w uchwałach dotyczących roku akademickiego 2015/2016 Senat Uczelni nie wskazał liczby miejsc dla osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów stacjonarnych w uczelni publicznej.

(dowód: akta kontroli, str. 9-11, 1033 - 1050)

²⁰ Z wyłączeniem roku akademickiego 2014/2015, w którym była niższa od przyznanego limitu.

²¹ Limity przyjęć zostały określone: na rok akademicki 2012/2013 – w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 23 lipca 2012 r. w sprawie limitu przyjęć na kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny (Dz.U. poz. 864); Limity przyjęć zostały określone na rok akademicki 2013/2014 – w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2013 r. w sprawie limitu przyjęć na kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny (Dz.U. poz. 986); Limity przyjęć zostały określone: na rok akademicki i 2014/2015 – w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2014 r. w sprawie limitu przyjęć na kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny (Dz.U. poz. 1125).

²² Dietetyka, analityka medyczna, farmacja, techniki dentystyczne, zdrowie publiczne oraz zdrowie publiczne – higiena dentystyczna, biotechnologia, optometria, protetyka słuchu.

²³ Elektromedycyna - studia (I^o) niestacjonarne 2012/2013, studia (II°) stacjonarne 2014/2015; fizjoterapia - studia (II°) stacjonarne 2013/2014 i 2014/2015; terapia zajęciowa – studia (I^o) stacjonarne 2012/2013; kosmetologia - studia (I^o) stacjonarne 2012/2013; położnictwo – studia (I^o) niestacjonarne 2014/2015.

²⁴ Fizjoterapia - studia (II°) stacjonarne 2012/2013, studia (I^o) stacjonarne 2012/2013; pielęgniarstwo - studia (I^o) stacjonarne 2013/2014; położnictwo - studia (I^o i II°) stacjonarne 2013/2014; terapia zajęciowa – studia (I^o) stacjonarne 2014/2015.

²⁵ Elektromedycyna – studia (II°) niestacjonarne 2012/2013, fizjoterapia - studia (II°) niestacjonarne 2012/2013; pielęgniarstwo - studia (I^o) niestacjonarne 2012/2013.

²⁶ Ratownictwo medyczne studia (I^o) stacjonarne 2012/2013 i 2013/2014; elektromedycyna – studia (I^o) stacjonarne 2012/2013; fizjoterapia studia (II°) niestacjonarne 2012/2013.

²⁷ Lekarsko – dentystyczny – studia jednolite niestacjonarne 2012/2013.

²⁸ Ratownictwo medyczne - studia (I^o) stacjonarne 2013/2014; pielęgniarstwo – studia (I^o) stacjonarne 2013/2014.

²⁹ Lekarski - w języku angielskim 2014/2015.

³⁰ Fizjoterapia studia (II°) niestacjonarne 2014/2015; elektromedycyna - studia (II°) niestacjonarne 2014/2015.

³¹ 1431 w roku akademickim 2012/2013, 1387 w roku akademickim 2013/2014.

³² W brzmieniu obowiązującym od 1 października 2014 r.

Do zakresu czynności kierownika Działu Organizacji Uczelni należało m.in. przygotowywanie projektów uchwał, zarządzeń, regulaminów oraz innych aktów normatywnych.

(dowód: akta kontroli, str. 273)

Prorektor ds. Studenckich wyjaśnił, że Uczelnia, zgodnie z powszechnie przyjętą praktyką, określała liczbę miejsc na poszczególne kierunki na podstawie art. 6 pkt 4a Prawa o szkolnictwie wyższym, natomiast zapis art. 8 pkt 3 Uczelnia realizowała tylko w odniesieniu do studentów przyjmowanych na I rok studiów, co było wynikiem interpretacji zapisu art. 8 ust. 3. Senat Uczelni nie podejmował uchwał dotyczących liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych (...) z uwagi na fakt, że liczby te stanowią wyłącznie wartość szacunkową.

(dowód: akta kontroli, str. 603)

Rektor Uczelni wskazał, że norma obligująca do wskazania limitu przyjęć osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów stacjonarnych na uczelni publicznej jest martwa, gdyż decydujące znaczenie dla przyjęcia kandydata było osiągnięcie przez niego odpowiedniego wyniku rekrutacyjnego, a Uczelnia nie mogłaby odmówić przyjęcia z powodu przekroczenia limitu ustalonego dla osób, dla których jest to kolejny kierunek studiów.

(dowód: akta kontroli, str. 41)

Prorektor ds. Studenckich wyjaśnił, że Uczelnia nie występowała do Ministra Zdrowia z wnioskiem o zwiększenie ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych na rok akademicki 2014/2015 z powodu błędu przy ustalaniu liczby studentów polegającego na pominięciu w rachunku części osób studiujących.

(dowód: akta kontroli, str. 36)

2. Liczba osób przyjętych na część kierunków studiów przekraczała limity ustalone przez Senat Uczelni oraz przez Ministra Zdrowia.

W odniesieniu do przekroczenia w roku akademickim 2014/2015 dopuszczalnej liczby osób przyjętych na kierunek lekarski prowadzony w języku angielskim (o 10 osób) prof. dr hab. n. med. Grzegorz Oszkinis - Dyrektor Centrum Nauczania w Języku Angielskim podał, że wynikało to z pominięcia w rachunku studentów powracających z urlopów dziekańskich i osób zrekrutowanych w roku poprzednim, a podejmujących studia dopiero w tym roku.

(dowód: akta kontroli, str. 130-136, 159, 163-165, 275-281, 297-303)

Przekroczenie limitów ustalonych dla pozostałych kierunków³³ następowało w konsekwencji procesu odwoławczego, przyjmowania osób, które uzyskały równą liczbę punktów w procesie rekrutacji, powtarzania roku przez część studentów, nieuruchomienia kierunku w trybie niestacjonarnym i przeniesienia kandydatów na studia w trybie stacjonarnym.

(dowód: akta kontroli, str. 163-178)

W ocenie NIK, system procedowania w procesie rekrutacyjnym nie zapewniał przyjęcia na pierwszy rok studiów kandydatów w liczbie określonej limitem miejsc.

Rektor podał, że specyfika kształcenia na Wydziale Nauk o Zdrowiu prowadzącym zajęcia na 7 kierunkach studiów dla ok. 2 200 studentów, konieczność przeprowadzania kolejnych, rozłożonych w czasie naborów na I rok studiów oraz fakt, że dla kandydatów rekrutujących się na ten Wydział, w wielu przypadkach jest to kolejny wybór kierunku studiów powoduje, że przyjęcia na pierwszy rok studiów nie mieszczą się w granicach określonych uchwałami Senatu. Władze Uczelni mając świadomość wagi powyższej sytuacji, zaleciły podczas rekrutacji na rok akademicki 2015/2016 wnikliwy nadzór nad przebiegiem procesu rekrutacyjnego.

(dowód: akta kontroli, str. 39-41)

3. Obowiązujące w latach 2012-2015 uchwały Senatu Uczelni w sprawie warunków, trybu rekrutacji, terminów egzaminów, utworzenia nowego kierunku studiów, a także limitu miejsc na poszczególnych kierunkach nie były przekazywane organom, o których mowa w art. 8

³³ Patrz przypis 23-28 i 30

ust. 3³⁴, art. 11a ust. 1 oraz art. 169 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

(dowód: akta kontroli, str. 9-11)

Prorektor prof. dr hab. Edmund Grześkowiak podał, że przyczyną nieprzekazania wyżej wskazanych uchwał był brak koordynacji właściwych służb Uczelni. Każdy z zainteresowanych działów, działając w najlepszej wierze przekonany był o wypełnieniu tego obowiązku przez inny z działów. Celem uniknięcia powtórzenia tego błędu w najbliższym czasie opracowana zostanie zmiana regulaminu organizacyjnego Uczelni, wprowadzające jednoznaczne wskazanie służb odpowiedzialnych za te powinności.

(dowód: akta kontroli, str. 37-38)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że ustalenie liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych na dany rok akademicki ma szczególne znaczenie wobec odpowiedzialności władz Uniwersytetu za jakość kształcenia, wiążącą się z możliwością finansowania studiów ze środków publicznych, a także zasobami kadrowymi oraz infrastrukturą Uniwersytetu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Zgodność procesu kształcenia z obowiązującymi standardami.

Opis stanu
faktycznego

Rady wydziałów uchwały ramowe programy nauczania, programy kształcenia, plany studiów, uwzględniając uwagi rad programowych oraz opinie Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego.

Senat Uniwersytetu nie ustalił odrębnych wytycznych w zakresie sporządzania programów studiów oraz wytycznych w sprawie uchwalania studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.

Według art. 68 ust.1 pkt 2 i 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym do kompetencji rad wydziałów należało m.in. uchwalanie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat uczelni, programów studiów, w tym planów studiów oraz planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.

Według wyjaśnień Prorektora ds. studenckich prof. dr. hab. Edmunda Grześkowiaka rolę wytycznych, o których mowa w art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym spełniają zapisy regulaminu studiów.

W regulaminie studiów, uchwalonym w dniu 29 kwietnia 2015 r., zamieszczone zapisy dotyczyły m.in.: obowiązku uchwalania programów kształcenia i planów studiów przez właściwe rady wydziałów, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego, wymogu uzyskania wskazanej liczby punktów ECTS³⁵ jako warunku uzyskania dyplomu ukończenia studiów, obowiązku powołania rad programowych dla każdego kierunku studiów, wymagań co do zawartości programów kształcenia i planów studiów, sposób i terminy podawania do wiadomości studentów programów kształcenia (w ramach tzw. przewodnika dydaktycznego).

(dowód: akta kontroli str.313-317, 347, 404-405)

Uniwersytet w okresie objętym kontrolą sporządzał programy i plany kształcenia m.in. na podstawie standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki³⁶ (dalej: standardy z 2007 r.) oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego,

³⁴ W brzmieniu obowiązującym od 1 października 2014 r.

³⁵ Europejski System Transferu Punktów.

³⁶ Dz. U. Nr 164, poz. 1166.

lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa³⁷ (dalej: standardy z 2012 r.).

Liczba godzin zajęć zorganizowanych oraz punktów ECTS, ujęta w ramowych programach nauczania a następnie w programach nauczania (dla poszczególnych przedmiotów) dla kierunków: lekarski, lekarsko-dentystyczny, farmacji, pielęgniarstwa (I^o i II°) i położnictwa (I^o i II°), była wyższa niż wymagania określone w standardach z 2007 r. i w standardach z 2012 r.³⁸

(dowód: akta kontroli str.349)

Regulaminy studiów Uniwersytetu, obejmujące okres kontroli, zostały uchwalone przez Senat Uczelni: 24 kwietnia 2013 r.³⁹, 30 kwietnia 2014 r.⁴⁰ i 29 kwietnia 2015 r.⁴¹, tj. w terminach zgodnych z art. 161 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Treść regulaminów została uzgodniona z Radą Uczelnianą Samorządu Studenckiego Uniwersytetu Medycznego.

Minister Zdrowia zgłosił do Regulaminu studiów, uchwalonego 29 kwietnia 2015 r., następujące zastrzeżenia, odnoszące się do braku zapisów, dotyczących: sposobu i trybu odbywania studenckich praktyk zawodowych (przedstawienie ich wprost w regulaminie), warunków odbywania studiów przez studentów przyjętych na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się z uwzględnieniem indywidualnych planów studiów i opieki naukowej, warunków i trybu realizacji kształcenia w ramach indywidualnych studiów międzyobszarowych, warunków i trybu uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasady zaliczania tych zajęć, sposobu stwierdzenia niepodjęcia studiów, sposobu i trybu stwierdzenia braku postępów w nauce oraz formy składania rezygnacji ze studiów, sposobu i trybu udzielania warunkowego zezwolenia na podjęcie studiów w następnym roku lub semestrze, sposobu dostosowania organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego do szczególnych potrzeb studentów będących osobami niepełnosprawnymi, w tym dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności. Obowiązek zamieszczenia wymienionych wyżej zapisów wynika z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2014 r. w sprawie warunków jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach⁴².

(dowód: akta kontroli str. 318-403, 404-405)

W latach akademickich 2013/2014 – 2015/2016 liczba nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora zatrudnionych w Uczelni, wzrosła z 169 do 176. Wzrosła również liczba zatrudnionych, posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego – z 177 do 195. Odnotowano również zwiększenie liczby nauczycieli legitymujących się stopniem naukowym doktora; 692 w roku akademickim 2013/2014 i 715 w roku akademickim 2015/2016.

Według stanu na dzień 1 października w latach 2012-2014, na kierunkach objętych kontrolą⁴³, liczba samodzielnych nauczycieli akademickich oraz liczba nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, odpowiadała wymaganej liczbie tych nauczycieli, wskazanej w rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego: z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia⁴⁴ (dalej: rozporządzenie w sprawie warunków prowadzenia studiów z 2011 r.) oraz z dnia 3 października 2014 r. (o tym samym tytule)⁴⁵.

(dowód: akta kontroli str.406-409, 410-463)

³⁷ Dz. U. poz. 631.

³⁸ Plan kształcenia – standardy z 2007; dla wymienionych kierunków odpowiednio: liczba godzin - 5858, 5327, 4313, 4819, 1500, 4980, 1357; liczba punktów ECTS – 360, 300, 340, 180, 120, 216, 124; plan kształcenia - standardy z 2012: liczba godzin - 5700, 5233, 5330, 4726, 1449, 4776, 1414; liczba punktów ECTS - 360, 300, 330, 180, 120, 180, 120.

³⁹ Uchwała nr 39/2013 Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.

⁴⁰ Uchwała nr 53/2014 Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.

⁴¹ Uchwała nr 47/2015 Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.

⁴² Dz. U. poz. 1302.

⁴³ Analitka medyczna, farmacja, fizjoterapia, lekarski, lekarsko-dentystyczny, pielęgniarstwo, położnictwo, i ratownictwo medyczne.

⁴⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 131.

⁴⁵ Dz. U. poz. 1370.

Nauczyciele akademicki zaliczeni do minimum kadrowego dla kierunków: lekarskiego i analityka medyczna, w roku akademickim 2014/2015, przeprowadzili wymaganą liczbę zajęć dydaktycznych na tych kierunkach⁴⁶, określoną w § 13 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów z 2011 r. oraz w § 13 ust. 2 rozporządzenia o tym samym tytule z 2014 r. Wymagań w tym zakresie nie wykonało trzech spośród 12 nauczycieli zaliczanych do minimum kadrowego dla kierunku pielęgniarstwa (II°) w roku akademickim 2014/2015.

(dowód: akta kontroli str. 464-473, 1024)

Proporcje liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów w latach akademickich 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015 wynosiły na poszczególnych kierunkach odpowiednio: analityka medyczna - 1:6, 1:7, 1:8; farmacja - 1:44, 1:44, 1:42; fizjoterapia - 1:53, 1:46, 1:35; lekarski - 1:14, 1:15, 1:15; lekarsko-dentystyczny - 1:19, 1:22, 1:24; pielęgniarstwo - 1:38, 1:39, 1:28; ratownictwo medyczne - 1:16, 1:14, 1:14. W każdym przypadku wymienione proporcje nie były mniejsze niż określone w § 17 ust. 1 rozporządzeń w sprawie warunków prowadzenia studiów z 2011 r. i z 2014 r.

Zakres obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych określił Senat Uczelni uchwałami z dnia: 24 maja 2012 r., 26 czerwca 2013 r. i 28 maja 2014 r. w sprawie wysokości pensum dydaktycznego dla poszczególnych stanowisk, warunków ich obniżania oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych. Realizacja pensum przez pracowników poszczególnych jednostek organizacyjnych było corocznie przedmiotem analizy przez Komisję ds. Analizy Pensum Dydaktycznego.

(dowód: akta kontroli str. 410-463, 474-495, 496-510)

W latach akademickich 2012/2013–2014/2015 zwiększyła się liczba sal wykładowych z 24 do 30, co spowodowało również wzrost łącznej ich pojemności; z 2537 do 3194 miejsc. Łączna pojemność sal ćwiczeniowych i seminaryjnych, których liczba wzrosła w tym okresie z 475 do 491, zwiększyła się z 10109 miejsc do 10640. Nastąpił również wzrost liczby miejsc w czytelnich: z 407 do 490. Nie zmieniła się istotnie łączna liczba łóżek w szpitalach klinicznych; 2416 w roku akademickim 2012/2013 i 2408 w roku 2014/2015.

Zagadnienie warunków prowadzenia zajęć było przedmiotem uwag zgłaszanych przez studentów w ramach przeprowadzanych przez Uczelnię badań ankietowych. W roku akademickim 2012/2013 studenci Wydziału Lekarskiego II w pojedynczych przypadkach zgłaszali uwagi odnoszące się do nieodpowiednich, ich zdaniem, warunków, w jakich prowadzone były zajęcia dydaktyczne. W niewielkim stopniu krytyczne uwagi dotyczące pomieszczeń dydaktycznych zgłaszane były przez studentów Wydziału Lekarskiego I w latach 2013 i 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 511, 531-551, 552-573, 574-598)

W Uniwersytecie utworzono w 2010 r. Centrum Symulacji Medycznej⁴⁷. Centrum (o łącznej powierzchni ok. 100 m²) składa się z pięciu pomieszczeń: pomieszczenie usytuowane centralnie – sterownia, z której istnieje możliwość przejścia do sali symulacyjnej nr 1, sali symulacyjnej nr 2, i sali debriefingu (instruktażu), korytarz, łączący magazyn sale symulacyjne oraz sterownię.

Wyposażenie sprzętowe to m.in. symulator pacjenta (SimMan 3G), manekiny ALS, trenażery do: odbarczania odmy płucnowej, zakładania kontaktu centralnego, lewatywy i cewnikowania pęcherza moczowego. Oprócz tego w ramach Centrum funkcjonuje wyposażenie "szpitalne" czyli prawdziwe (niesymulowane) łóżko szpitalne, elektryczne, stojaki do kroplówek, defibrylatory, laryngoskopy, itp. Sale symulacji wyposażone są w kamery oraz mikrofony umożliwiające utrwalanie przebiegu zajęć w celu późniejszego ich omówienia. W sali debriefingu wyposażonej w stół konferencyjny oraz krzesła, znajduje się monitor służący do odtwarzania przebiegu ćwiczeń. Pełniący obowiązki kierownika Centrum, Pan dr Łukasz Gąsiorowski wyjaśnił, że ze względu na unikalny interdyscyplinarny

⁴⁶ 30 godzin – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i 60 godzin w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora.

⁴⁷ Uchwała Nr 120/2010 Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 8 września 2010 r. w sprawie utworzenia Centrum Symulacji Medycznej

i ciągle jeszcze nowatorski charakter działania Centrum (zajęcia instruktorzy mogą prowadzić jedynie po specjalistycznym przeszkoleniu) nie było potrzeby stworzenia wewnętrznego regulaminu dotyczącego korzystania z jego bazy. Centrum zostało umieszczone w strukturze Uczelni jako jednostka ogólnouczelniana, i w związku z tym, według dr Łukasza Gąsiorowskiego, wszystkie wydziały mają równy dostęp do tej bazy dydaktycznej. W roku akademickim 2014/2015 zajęcia prowadzone w Centrum dotyczyły następujących przedmiotów: pulmonologia, pediatria, neurochirurgia, diabetologia, podstawowe zabiegi pielęgnacyjne, pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, badanie fizykalne, fizjoterapia, fizjologia, endokrynologia, zaawansowane symulacje medyczne, diagnostyka przy łóżku chorego, chirurgia wieku rozwojowego w teorii i praktyce, położnictwo, medyczne czynności ratunkowe. Z bazy dydaktycznej Centrum korzystali również studenci w ramach działalności kół naukowych. W latach akademickich 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015, liczba uczestników oraz liczba godzin zajęć ogółem, dla poszczególnych kierunków wynosiła odpowiednio, lekarski: 1420 osób (290 godzin), 1762 osoby (365), 2741 osoby (432), pielęgniarstwo 74 osoby (35 godzin), 163 osoby (53 godziny), i 329 osoby (88 godzin), ratownictwo medyczne 1310 osób (465 godziny), 927 osoby (424 godziny), i 1038 osób (445 godzin). W roku akademickim 2015/2016 planowane jest wprowadzenie odrębnego, obowiązkowego przedmiotu dla kierunku lekarskiego, który w całości będzie realizowany w Centrum.

(dowód: akta kontroli str.549-602, 1026)

W roku akademickim 2014/2015 na kierunku lekarskim łączna liczba godzin (na wszystkich rocznikach), w podziale na poszczególne rodzajów zajęć, wynosiła: wykłady – 930, seminaria – 2037, ćwiczenia – 2519, fakultety – 290. Dla kierunku pielęgniarstwo (pierwszy stopień) liczba godzin dla wymienionych rodzajów zajęć wynosiła odpowiednio: 589, 550, 367, 120. Odpowiednio dla kierunku analityka medyczna łączna liczba godzin poszczególnych rodzajów zajęć wynosiła: wykłady – 631, seminaria – 2344, ćwiczenia – 431, fakultety – 255. Liczba godzin obowiązująca na kierunku fizjoterapia (pierwszy stopień) w roku akademickim wynosiła odpowiednio: 456, 542, 1850 i 60.

(dowód: akta kontroli str.604)

Liczba studentów studiów stacjonarnych w latach akademickich 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015 na wszystkich kierunkach ogółem wynosiła odpowiednio: 5453, 5389 i 5433. Liczba studentów niestacjonarnych wynosiła w tych latach: 1749, 1356 i 1167. Tym samym został spełniony wymóg wynikający z art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym w uczelni publicznej liczba studentów studiów stacjonarnych nie może być mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Na niektórych kierunkach liczba studentów stacjonarnych wynosiła w wymienionych latach akademickich, odpowiednio: analityka medyczna – 145, 156, 182, dietetyka – 222, 213, 215; elektrokardiografia – 106, 105, 111; farmacja – 758, 713, 736; fizjoterapia – 453, 439, 437; lekarski – 1254, 1255, 1274; lekarsko-dentystyczny – 354, 355, 359.

(dowód: akta kontroli str.474-495)

Liczebność grup studenckich dla poszczególnych rodzajów zajęć była określana w uchwałach Senatu w sprawie wysokości pensum dydaktycznego dla poszczególnych stanowisk, warunków jego obniżania oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych⁴⁸. Zgodnie z tymi uchwałami grupy dziekańskie nie mogą być mniejsze niż 12 studentów. Liczebność grup na ćwiczeniach została zróżnicowana w zależności od kategorii tych zajęć. Na przykład: ćwiczenia z nauk podstawowych i zajęć laboratoryjnych na jednego nauczyciela maksymalnie 12 studentów, przy czterech nauczycielach nie więcej niż 52 studentów. W przypadku zajęć klinicznych na oddziałach szpitalnych lub w poradniach jednostek organizacyjnych na wszystkich wydziałach oraz na zajęciach z pielęgniarstwa środowiskowego: przy jednym prowadzącym nauczycielu akademickim nie więcej niż 6 studentów, jeżeli zajęcia prowadzone są przez 6 nauczycieli to liczba studentów nie może przekraczać 38.

Liczebność grup na kierunku lekarsko- dentystycznym w roku akademickim 2013/2014, na poszczególnych latach studiów, wynosiła: I rok maksymalnie – 16, minimalnie – 14,

⁴⁸ Uchwała nr 96/2012 z dnia 24 maja 2012 r., uchwała nr 96/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. i uchwała nr 73/2014 z dnia 28 maja 2014 r.

przeciętnie – 15, i na kolejnych latach odpowiednio: II rok – 16, 13, 14; III rok 17, 13, 14; IV rok – 17, 14, 15; V rok – 17, 14, 15.

Liczebność na zajęciach z niektórych przedmiotów w roku akademickim 2014/2015 na kierunku lekarskim wynosiła: I rok studiów: biochemia - od 22 do 29; fizjologia – od 23 do 28; II rok studiów: immunologia – od 21 do 27, mikrobiologia – od 21 do 26; III rok studiów: genetyka – od 22 do 28, onkologia - od 23 do 28; IV rok; pediatria – od 23 do 28, radiologia – od 18 do 25, V rok; chirurgia – od 18 do 26, hematologia – od 16 do 32, VI rok: anestezjologia – od 16 do 25, ginekologia – od 18 do 25.

(dowód: akta kontroli str. 496-510, 605-612, 613-649)

Senat Uniwersytetu wprowadził Uczelniany System Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia⁴⁹, którego zasadniczymi celami było: zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, stymulowanie ciągłego doskonalenia i zapewnienia jakości kształcenia oraz doskonalenie programów kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, podnoszenie rangi pracy dydaktycznej oraz budowanie etosu nauczyciela akademickiego, gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat efektów kształcenia. Realizacji zadań Systemu służą: dokumentacja procesu dydaktycznego, ankietyzacja studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych. Ustalona została procedura przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych⁵⁰. W ramach systemu powołano Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia, dla których określono zadania do wykorzystania. System przewiduje m.in. coroczne sporządzanie zestawu parametrów ilościowych (wskaźników), stanowiących uzupełnienie oceny jakości kształcenia. W celu pozyskania reprezentatywnej opinii studentów lub pracowników na temat jakości kształcenia i innych aspektów działania Uczelni ustalone zostały zasady ankietyzacji⁵¹. Podstawowym narzędziem badawczym wykorzystywanym w ocenie jakości przez studentów są dobrowolne i anonimowe ankiety elektroniczne umiejscowione w platformie przeznaczonej do obsługi procesu kształcenia (WISUS). Wyniki badań ankietowych, po analizie przez Dział Analiz Dydaktycznych, były przekazywane władzom uczelni Uczelnianemu i Wydziałowym Zespołom Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia. Były one również udostępniane społeczności akademickiej Uniwersytetu w ramach platformy WISUS. Badanie ankietowe dotyczące jakości kształcenia przeprowadzone w 2014 r. na 17 kierunkach studiów spotkało się z pozytywnym przyjęciem przez studentów. Spośród 6214 studentów, ankietę wypełniło 2120 osób tj. 34,1%; najwięcej na kierunku analityka medyczna – 57,1% i optometria – 55,0%, najmniej na kierunku ratownictwo medyczne – 20,6%. W roku akademickim 2014/2015 jest prowadzona na czterech kierunkach (analityka medyczna, farmacja, lekarski, lekarsko-dentystyczny) ankietyzacja przedmiotowa, dotycząca konkretnych zajęć oraz prowadzących przedmiot. Według stanu na dzień 15 września 2015 r. liczba wypełnionych ankiet wynosiła 9780. W ramach realizacji zadań Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia, planuje się m.in.: uruchomić podsumowanie działań projakościowych podjętych przez osoby odpowiedzialne za kształcenie w konwencji „Wy napisaliście, My zrobiliśmy” (stworzenie odpowiednich szablonów, dokumentów i instrukcji), opracować specjalną wersję ankiet dla kierunków anglojęzycznych, przedstawić projekt ujednolicenia dla całej Uczelni procedurę tworzenia przewodników dydaktycznych/sylabusów, stworzyć koncepcję rozwoju i integracji elementów systemu jakości kształcenia z wykorzystaniem platformy WISUS oraz ujednolicić procedury regulujące działanie Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

(dowód: akta kontroli str.650-679, 525-530)

Zgodnie z ramowymi programami nauczania obciążenie dydaktyczne studentów na poszczególnych latach studiów, w roku akademickim 2014/2015, na kierunku lekarskim przedstawiało się następująco – I rok studiów – 905 godzin (w tym praktyka wakacyjna – 120 godzin i fakultety 60 godzin), II rok studiów - 845 godzin (w tym praktyka wakacyjna 120 i fakultety - 60), III rok – 955 godzin (w tym praktyka wakacyjna – 120 godzin, fakultety – 60)

⁴⁹ Uchwała nr 1/2008 Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2008 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz uchwała nr 42/12 Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

⁵⁰ Zarządzenie nr 14/15 Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 19 lutego 2015 r.

⁵¹ Zarządzenie nr 35/14 Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 23 kwietnia 2014 r.

godzin), IV rok – 1101 godzin (praktyka wakacyjna 140 godzin), V rok – 1086 godzin (praktyka wakacyjna - 140 godzin), VI rok – 774 godziny. Na kierunku lekarsko-dentystycznym w roku akademickim 2013-2014, liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosiła: I rok – 882 godziny (w tym fakultety - 75 godzin i praktyki wakacyjne – 120 godzin), II rok studiów – 946 godzin (fakultety – 30 godzin, praktyka wakacyjna – 120 godzin), III rok studiów – 1106 (w tym praktyka wakacyjna 160 godzin), IV rok – 1334 godzin (praktyka wakacyjna – 160 godzin), V rok – 1065 godzin.

Tygodniowa liczba godzin zajęć obowiązkowych, w roku akademickim 2012/2013 na kierunku lekarsko-dentystycznym, wynosiła (średnio): I rok- 22 godziny, II rok – 21 godzin, III rok – 27 godzin, IV rok – 33 godziny i V rok – 27 godzin. Na kierunku lekarskim, w roku akademickim 2013/2014 liczba godzin dydaktycznych na poszczególnych latach studiów wynosiła: I rok - 28,3 godz., II rok - 25,8; III rok - 33,4; IV - 36,7; V - 36,2; VI – 25,8.

W roku akademickim 2014/2015, na kierunku lekarskim zajęcia dydaktyczne rozpoczynały się nie wcześniej niż o godzinie ósmej i nie trwały dłużej niż do godziny dwudziestej.

(dowód: akta kontroli str. 691-696, 697-703, 704-713)

Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów jest średnia wszystkich ocen z egzaminów uzyskanych w ciągu całego roku studiów licencjackich lub magisterskich, stanowiąca 50% oraz pracy magisterskiej lub licencjackiej i egzaminu końcowego, stanowiące po 25%. Przy obliczaniu średniej dzieli się sumę uzyskanych na egzaminach ocen pozytywnych i negatywnych, z wyjątkiem ocen negatywnych poprawionych na pierwszym egzaminie poprawkowym z wynikiem co najmniej ponad dobrym – przez ich ogólną liczbę.

(dowód: akta kontroli str. 318-345)

Zgodnie z zarządzeniem⁵² Rektora Uniwersytetu, praktyki zawodowe, będące integralną częścią studiów były organizowane przez poszczególne wydziały. Praktyki wakacyjne odbywały się głównie w szpitalach klinicznych oraz w jednostkach pozaklinicznych. Opiekunowie praktyk składali sprawozdania z ich przebiegu. Praktyki wakacyjne były realizowane na podstawie zawieranych porozumień. W roku akademickim 2012/2013, na przykład, na kierunku lekarskim (I rok – 120 godz.) spośród 238 studentów, 56 osób odbywało praktyki grupowo (siedem porozumień) a pozostali realizowali praktyki indywidualnie (177 porozumień). Trzy osoby odbywały praktykę za granicą. Na tym samym kierunku 77 studentów III roku (140 godz.) odbywało praktyki grupowe a pozostali: 146 praktykę indywidualną, 4 osoby realizowały praktykę za granicą. Studenci V roku tego kierunku odbywali praktykę w wymiarze 140 godzin. Studenci Uczelni nie ponosili kosztów związanych z odbywaniem praktyk zawodowych i wakacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 714. 715-772)

W badanym okresie obowiązywały umowy, zawarte, na podstawie art. 89 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁵³, zarówno ze szpitalami klinicznymi⁵⁴ (siedem umów) jak i z innymi podmiotami leczniczymi⁵⁵ (10 umów). Z tytułu realizacji umów na prowadzenie działalności dydaktycznej i badawczej w jednostkach udostępnionych przez podmioty lecznicze Uczelnia wydatkowała, w latach 2012 – 2015 (28 lipca), środki w wysokości łącznie 5 997 tys. zł⁵⁶.

(dowód: akta kontroli, str. 22-25, 179-181, 184-188, 191-195)

⁵²Zarządzenie nr 38/09 Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji praktyk wakacyjnych/zawodowych realizowanych przez studentów stacjonarnych i niestacjonarnych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (ze zm.).

⁵³Dz. U. z 2015 r., poz. 618 ze zm.

⁵⁴Szpital Kliniczny im. Heliodora Świąteczkiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; Centrum Stomatologii Szpital Kliniczny im. Heliodora Świąteczkiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – działające od 2013 r. w strukturach Szpitala Klinicznego im. Heliodora Świąteczkiego (do końca 2014 r.); Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. Wiktora Degi Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

⁵⁵Uniwersyteckie Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej sp. z o.o.; Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji; Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Poznaniu SP ZOZ; Wielkopolskie Centrum Onkologii w Poznaniu; wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Opiekuńczo-Lecznym SP ZOZ z siedzibą w Poznaniu; NPZOZ Centrum Medyczne „HCP” w Poznaniu; Szpital Miejski im. Franciszka Raszei.

⁵⁶2012 r. 1 803 tys. zł, w 2013 r. 1 850,8 tys. zł, w 2014 r. 1 889,6 tys. zł i 454,3 tys. w 2015 r.

Umowy na prowadzenie działalności dydaktycznej i badawczej w jednostkach udostępnionych Uczelni przez podmioty lecznicze spełniały wymogi określone art. 89 ust. 5 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, przy czym:

- w umowach zawartych z podmiotami leczniczymi niebędącymi szpitalami klinicznymi nie zostały określone zasady rozliczeń środków przekazywanych w związku z realizacją zadań dydaktycznych i badawczych w udostępnionych Uczelni jednostkach, ponieważ, jak podała Kierownik Działu Nadzoru i Współpracy ze Szpitalami Klinicznymi, kwota wynagrodzenia określona została w drodze wzajemnych negocjacji, jako stała kwota za rok akademicki lub kwota na jednego studenta, a podstawę rozliczenia stanowiły faktury, wystawiane przez ww. podmioty w terminach określonych w umowach, przy uwzględnieniu określonych w umowie terminów płatności. Weryfikacja dotyczyła zgodności kwoty faktury oraz terminu płatności z zapisami umów.

- wykaz ruchomości udostępnianych w celu realizacji umowy nie był wyodrębniony w dwóch umowach⁵⁷ na prowadzenie działalności dydaktycznej i badawczej w jednostkach udostępnionych przez podmioty leczniczej, ponieważ, jak podała Kierownik Działu Nadzoru i Współpracy ze Szpitalami Klinicznymi, w umowie odwołano się do wcześniej obowiązującej umowy użyczenia, zawierającej powyższe dane⁵⁸, a druga z umów, dotycząca nauczania w języku angielskim, powiązana była z inną umową z tym samym podmiotem leczniczym, która zawierała wymagane informacje;

- w jednej umowie nie określono liczby zawodowych nauczycieli akademickich mających wykonywać zadania w udostępnianej jednostce organizacyjnej i ich kwalifikacji zawodowych oraz nie wskazano uprawnienia Uczelni do prowadzenia kontroli w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych u udostępniającego⁵⁹, z uwagi na fakt, iż była to umowa dotycząca nauczania w języku angielskim powiązana z inną umową z tym samym podmiotem leczniczym, która zawierała wymagane informacje.

(dowód: akta kontroli, str. 32, 184-188, 191-195, 262)

Wysokość środków finansowych przekazywanych z tytułu realizacji umów na prowadzenie działalności dydaktycznej i badawczej w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia została określona w umowach z podmiotami leczniczymi udostępniającymi Uczelni swoje jednostki jako kwota stała za rok kalendarzowy lub kwota stanowiąca iloczyn określonej stawki i liczby studentów albo kwota corocznie obliczana z uwzględnieniem kwoty dotacji otrzymywanej przez Uniwersytet na realizację zadań związanych ze świadczeniami zdrowotnymi wykonywanymi w ramach szkolenia studentów.

(dowód: akta kontroli, str. 19, 184-188, 191-195)

Kierownik Działu Nadzoru i Współpracy ze Szpitalami Klinicznymi podała, że wysokość wynagrodzenia określona została w umowach z podmiotami leczniczymi w drodze wzajemnych ustaleń oraz zaznaczyła, że jednostki te korzystają z majątku ruchomego Uczelni, a podmioty, dla których Uczelnia jest podmiotem tworzącym, również nieodpłatnie korzystają z gruntów i nieruchomości użyczonych przez Uczelnię, Uniwersytet ponosi dodatkowe koszty w ramach realizacji zadań związanych z świadczeniami zdrowotnymi wykonywanymi w związku ze szkoleniem studentów studiów stacjonarnych (m.in. remonty, materiał, usługi). Podkreślono również, że podmioty te nie mają obowiązku udostępniania swoich jednostek organizacyjnych do realizacji kształcenia przed- i podyplomowego w zawodach medycznych.

(dowód: akta kontroli, str. 18-20)

W umowach zawartych z podmiotami leczniczymi na realizację zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia wskazano, że Uniwersytet sprawuje kontrolę w zakresie wykonywania zadań dydaktycznych w udostępnionych komórkach organizacyjnych Szpitala, w ramach bieżącej kontroli prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym wykonania pensum – przez kierownika danej jednostki organizacyjnej Uniwersytetu, na potrzeby której udostępniona została jednostka

⁵⁷ D2/2007 i D6A/2007.

⁵⁸ Zadeklarowano wprowadzenie aneksem do umowy D2/2007 wykazu, o którym mowa w art. 89 ust. 5 pkt 4 ustawy o działalności leczniczej.

⁵⁹ D6A/2007.

organizacyjna Szpitala, a także kontroli realizacji przyjętego planu godzin zajęć dydaktycznych w danym roku akademickim (...).

(dowód: akta kontroli, str. 20-21, 218-261)

W latach 2012 – 2015 Dział Kontroli Wewnętrznej przeprowadził trzy kontrole obejmujące swoim zakresem prawidłowość organizacji dydaktyki oraz wykonania pensum, w związku z prowadzeniem działalności dydaktycznej i badawczej w podmiotach leczniczych, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli, str. 220- 261)

Kierownik Działu Nadzoru i Współpracy ze Szpitalami Klinicznymi podała, że kontrola realizacji zadań dydaktycznych w Uczelni, jest procesem ciągłym, leżącym w gestii kierowników jednostek organizacyjnych Uniwersytetu oraz Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia.

(dowód: akta kontroli, str. 218-219)

Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu w 2013 r. uzyskał pozytywną ocenę instytucjonalną Polskiej Komisji Akredytacyjnej, potwierdzającą realizację strategii rozwoju spójnej ze strategią Uczelni oraz potwierdzającą spełnienie wymagań dotyczących funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia⁶⁰.

Wydział Nauk o Zdrowiu taką pozytywną ocenę instytucjonalną Polskiej Komisji Akredytacyjnej uzyskał w 2014 r.⁶¹.

Państwowa Komisja Akredytacyjna w 2011 r. wydała pozytywną ocenę dotyczącą jakości kształcenia na kierunku lekarskim, potwierdzając spełnienie wymagań kadrowych, programowych i organizacyjnych. Potwierdzone zostało także posiadanie przez Uczelnię odpowiedniej bazy materialnej do prowadzenia jednolitych studiów magisterskich⁶². Komisja oceniła, że następujące standardy: struktury kwalifikacji absolwenta, plany studiów i programy nauczania, kadry naukowo-dydaktycznej, efektów kształcenia badań naukowych, bazy dydaktycznej, spraw studenckich, kultury prawnej uczelni i jednostki zostały spełnione "w pełni". W zakresie spełnienia standardów jakości kształcenia i kontaktów z otoczeniem, Komisja oceniła, że te standardy zostały spełnione w stopniu „znaczącym” i wyznaczyła termin następnej oceny – rok akademicki 2016/2017.

Z oceny jakości kształcenia, przeprowadzonej na kierunku lekarsko-dentystycznym przez Państwową Komisję Akredytacyjną w 2010 r., wynika, że spełnione zostały standardy kształcenia w stopniu „wyróżniającym” w odniesieniu do kadry naukowo-dydaktycznej oraz bazy dydaktycznej. „W pełni” zostały spełnione standardy dotyczące struktury kwalifikacji absolwenta i efektów kształcenia. W odniesieniu do pozostałych standardów (plany studiów i programy kształcenia, badania naukowe, wewnętrzny system zapewnienia jakości, sprawy studenckie, kultura prawna uczelni i jednostki, kontakty z otoczeniem, poziom umiędzynarodowienia), Komisja uznała, że standardy zostały spełnione w stopniu „znaczącym”.

Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych oraz Komisja Akredytacyjna Akademickich Uczelni Medycznych w 2013 r., na podstawie oceny programu nauczania na kierunku lekarskim oraz jego realizacji, udzieliły akredytacji bezwarunkowej na okres 5 lat.⁶³

(dowód: akta kontroli str. 773-774, 775-777, 778-847, 848-871)

Minister Zdrowia w 2014 r., po dokonaniu oceny przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkół Pielęgniarek i Położnych, potwierdził uzyskanie akredytacji dla kierunku kształcenia – położnictwo – na okres 5 lat⁶⁴. Dla kierunku pielęgniarstwo, akredytacja na podstawie decyzji Ministra Zdrowia została wydana w 2011 r. również na okres 5 lat⁶⁵. Państwowa Komisja Akredytacyjna w 2010 r. pozytywnie oceniła jakość kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, prowadzonym na Wydziale Nauk o Zdrowiu, potwierdzając spełnienie

⁶⁰ Uchwała Nr 740/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z 21 listopada 2013 r. w sprawie oceny instytucjonalnej dokonanej na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

⁶¹ Uchwała Nr 640/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z 18 września 2014 r. w sprawie oceny instytucjonalnej dokonanej na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

⁶² Uchwała Nr 723/2011 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 1 września 2011 r. w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku lekarskim prowadzonym na Wydziale Lekarskim I

⁶³ Uchwała nr 2 z dnia 5 kwietnia 2013 r.

⁶⁴ Decyzja Nr 28/IV/2014 Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2014 r.

⁶⁵ Decyzja Nr 22/III/2014 Ministra Zdrowia z dnia 12 października 2011 r.

wymagań kadrowych, programowych i organizacyjnych. Komisja uznała, że posiadana baza materialna jest odpowiednia do prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na tym kierunku⁶⁶.

(dowód: akta kontroli str. 877-883)

Rektor Uniwersytetu w 2012 r.⁶⁷ wprowadził procedurę przeprowadzania badań ankietowych dotyczących monitorowania karier zawodowych absolwentów z wykorzystaniem ankiet, przekazywanych drogą elektroniczną, po sześciu miesiącach, po trzech latach i po pięciu latach od daty ukończenia studiów.

Monitorowaniem drogi zawodowej zostali objęci absolwenci, którzy ukończyli studia w latach akademickich 2011/2012, 2012/2013 oraz 2013/2014.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu nie były podstawą powołania nowego kierunku studiów. Na ich podstawie dokonano modyfikacji programów kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym. Na przykład od roku akademickiego 2013/2014 wprowadzono jako przedmiot obowiązkowy – „Ochrona własności intelektualnej”, w wymiarze 15 godzin seminaryjnych dla kierunku farmacja i kosmetologia oraz jako przedmiot do wyboru dla kierunku analityka medyczna. Według opinii dziekana tego Wydziału prof. dr hab. Lucjusza Zaprutko wprowadzone zmiany wpłynęły na podniesienie jakości kształcenia i przekładają się na uzyskiwanie odpowiedniej wiedzy, wysokich umiejętności i kompetencji absolwentów. Według badań ankietowych przeprowadzonych w 2014 r. (druga edycja), w części dotyczącej oceny zdobytej w trakcie studiów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, dziewięciu na dziesięciu absolwentów Wydziału Lekarskiego I uznało, że zdobyta w trakcie studiów przez nich wiedza i praktyczne umiejętności spełniają oczekiwania pracodawców. Podobnego zdania było 86% absolwentów Wydziału Lekarskiego II (zdecydowanie tak – 36%, raczej tak – 50%) oraz 89% absolwentów Wydziału Farmaceutycznego (zdecydowanie tak – 22%, raczej tak – 67%). Największy odsetek osób, uznających zdobytą wiedzę za niewystarczającą dla pracodawców, ukończyło studia na Wydziale Nauk o Zdrowiu (raczej nie – 16%, zdecydowanie nie – 5%). Za dobrze wykształconych, w oczach pracodawców, uważało się 90% absolwentów studiów I stopnia, 78% studiów II stopnia oraz 80% absolwentów studiów stacjonarnych i 88% osób kończących studia w trybie niestacjonarnym.

Absolwenci, kończący studia w latach akademickich 2011/2012 i 2012/2013 udzielając, w ramach przeprowadzonej ankietyzacji w 2013 r. i 2014 r., odpowiedzi na pytania otwarte dotyczące trudności na drodze do sprawnego przejścia od obowiązków akademickich do pracy zawodowej postulowali m.in.: „Więcej praktyk, to olbrzymi zastrzyk umiejętności i doświadczenia”, „Praktyki, praktyki i jeszcze raz praktyki”, „Unowocześnić program studiów, praktyk zawodowych, zadbać o możliwość staży dla studentów/absolwentów...”, „Powinno być więcej indywidualnych praktyk pod okiem doświadczonej osoby”, „Większa ilość godzin zajęć kierunkowych”, „Poświęcić więcej czasu na indywidualne podejście do studenta i kształtowania w nim umiejętności praktycznych”

(dowód: akta kontroli str. 635-688, 973-1015)

W toku kontroli NIK przeprowadziła ankietę wśród studentów kierunków: lekarskiego, lekarsko dentystycznego, pielęgniarstwo, analityka medyczna oraz położnictwo. Respondenci⁶⁸ ocenili pozytywnie⁶⁹ merytoryczne przygotowanie nauczycieli, prowadzenie zajęć zgodnie z planem studiów, wielkość grup ćwiczeniowych, stopień dostępu do nowoczesnych narzędzi dydaktycznych oraz wymiar praktyk, a także wyposażenie sal dydaktycznych i spełnienie oczekiwań studentów w zakresie procesu kształcenia. W zakresie ilości zajęć praktycznych, częstotliwości kontaktu z pacjentem, możliwości udzielania świadczeń i wykonywania zabiegów a także rozkładu czasowego zajęć i obciążenia nauką przekraczającego możliwości studenci w większości wskazywali niższy próg zadowolenia⁷⁰.

(dowód: akta kontroli str. 1030-1032)

⁶⁶ Uchwała Nr 1144/2010 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 9 grudnia 2010 r.

⁶⁷ Zarządzenie nr 33/12 Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów.

⁶⁸ 303 osoby, a tym 16 studentów I roku, 46 studentów II roku, 105 studentów III roku, 90 studentów IV roku, 45 studentów V roku.

⁶⁹ 4 w skali od 1 (zdecydowanie nie) do 5 (zdecydowanie tak).

⁷⁰ 3 w skali od 1 (zdecydowanie nie) do 5 (zdecydowanie tak).

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Rada Wydziału Lekarskiego I zatwierdziła programy nauczania⁷¹, dla następujących przedmiotów, w których nie zostały zastosowane kryteria dotyczące efektów kształcenia w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji, wynikających z obowiązujących standardów z 2012 r.:

- resuscytacja krążeniowo-oddechowa – II rok kierunku lekarskiego, rok akademicki 2014/2015, przedmiot realizowany przez Zakład Dydaktyki Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- diagnostyka obrazowa, III rok kierunku lekarskiego, rok akademicki 2014/2015, przedmiot realizowany przez katedrę Radiologii Ogólnej i Neuroradiologii oraz Katedrę Radiologii Ogólnej i Zabiegowej,
- podstawy genetyki klinicznej III rok kierunku lekarskiego, rok akademicki 2014/2015, przedmiot realizowany przez Katedrę i Zakład Genetyki Medycznej,
- chirurgia ogólna, III rok kierunku lekarskiego, rok akademicki 2014/2015, przedmiot realizowany przez Katedrę i Klinikę Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej
- psychologia lekarska, II rok kierunku lekarskiego, rok akademicki 2013/2014, przedmiot realizowany przez Zakład Psychologii Klinicznej.

W wymienionych programach nauczania przywołano standardy z 2007 r

W programach nauczania, w roku akademickim 2014/2015, dla IV roku kierunku lekarskiego, w dwóch przypadkach dla przedmiotów: immunologia i farmakologia z toksykologią, przyjęto standardy z 2012 r. zamiast standardów z 2007 r.

Prodziekan Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Ewa Wender-Ożegowska wyjaśniła, że nieprawidłowe zastosowanie standardów kształcenia w opracowywanych programach nauczania spowodowane było błędami popełnionymi przez osoby sporządzające tzw. przewodniki dydaktyczne i wynikały ze zmiany standardów kształcenia. Pani Dziekan podała też, że informacja o stwierdzonych błędach została przekazana do poszczególnych jednostek dydaktycznych sporządzających programy nauczania oraz zadeklarowała dołożenie należytej staranności w przygotowaniu tych dokumentów w przyszłości.

(dowód: akta kontroli str. 885-970)

2. Regulaminy studiów nie zawierały postanowień dotyczących warunków i trybu uczestniczenia uczniów wybitnie uzdolnionych w zajęciach przewidzianych tokiem studiów oraz zasady zaliczania tych zajęć. Obowiązek zamieszczenia w regulaminie studiów warunków i trybu uczestniczenia uczniów wybitnie uzdolnionych w zajęciach przewidzianych tokiem studiów oraz zasady zaliczania tych zajęć, wynika z art. 160 ust. 1a Prawa o szkolnictwie wyższym („regulamin studiów określa także warunki i tryb uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasady zaliczania tych zajęć) oraz § 1 pkt. 11 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2014 r. w sprawie warunków jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach⁷², (warunki i tryb uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasady zaliczania tych zajęć).

W regulaminach studiów brak było podania sposobu i trybu odbywania i zaliczania studenckich praktyk zawodowych. W § 17 (regulamin z 2013 r.) i w § 16 (regulamin z 2014 r.) podano, że sposób i tryb odbywania praktyk określają odrębne przepisy zawarte w zarządzeniu Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji praktyk wakacyjnych/zawodowych, realizowanych przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. W regulaminie studiów z 2015 r. (§ 18) wskazano jedynie, że „sposób i tryb odbywania i zaliczania praktyk określa Rektor”. Obowiązek zamieszczenia w regulaminie studiów postanowień dotyczących odbywania i zaliczania praktyk zawodowych wynikał z § 1 pkt 3 rozporządzenie Ministra Nauki

⁷¹ Badaniami objęto następujące kierunki: lekarski, lekarsko-dentystyczny, farmacja, pielęgniarstwo i położnictwo.

⁷² Dz. U. poz. 1302.

i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie warunków jakim muszą odpowiadać regulaminu studiów w uczelniach⁷³ oraz z § 1 pkt 4 i 16 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2014 r. w sprawie regulaminu studiów. Prorektor ds. studenckich prof. dr hab. Edmund Grześkowiak wskazał, że rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 19 lipca 2011 r. w sprawie warunków jakim muszą odpowiadać regulaminu studiów w uczelniach, nie nakładało obowiązku zawarcia w regulaminie studiów zapisu dotyczącego warunków i trybu uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów oraz zasad zaliczania tych zajęć. Zadeklarował także podjęcie prac nad uzupełnieniem regulaminu o brakujące zapisy.

(dowód: akta kontroli str.318-345, 884, 350-403)

3. Trzech nauczycieli akademickich (spośród 12) zaliczonych do minimum kadrowego dla kierunku pielęgniarstwo na Wydziale Nauk o Zdrowiu, nie przeprowadziło, w roku akademickim 2014/2015, wymaganej liczby zajęć dydaktycznych na tym kierunku. Tym samym nie został spełniony warunek zaliczenia tych osób do minimum kadrowego, tj. przeprowadzanie zajęć dydaktycznych w wymiarze 30 godzin w przypadku nauczyciela posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub 60 godzin w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora. Warunek ten wynika z § 13 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów z 2011 r. oraz w § 13 ust. 2 rozporządzenia o tym samym tytule z 2014 r.

Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. dr habil. Włodzimierz Samborski wyjaśnił, że nieprzeprowadzenie wymaganej liczby zajęć dydaktycznych było spowodowane przyczynami losowymi oraz organizacyjnymi. Wydział realizował zajęcia dydaktyczne na siedmiu kierunkach, a zmiany i przesunięcia w ich przeprowadzaniu miały wpływ na niewykonanie pensum przez nauczycieli zaliczonych do minimum kadrowego⁷⁴.

(dowód: akta kontroli str., 1024-1025)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷⁵, wnosi o:

- 1) zapewnienie prowadzenia rzetelnych analiz w zakresie liczby osób studiujących na Uczelni, w kontekście prawidłowego określenia dopuszczalnej liczby miejsc na pierwszym roku studiów oraz wypełnienia dyspozycji art. 8 ust. 3 Prawa o szkolnictwie wyższym,
- 2) wywiązywanie się z obowiązków informacyjnych wobec Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji i Szkolnictwa Wyższego oraz Państwowej Komisji Akredytacyjnej, w zakresie przekazywania podejmowanych przez Senat uchwał związanych z procesem rekrutacyjnym, liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów oraz tworzeniem nowych kierunków studiów,
- 3) przedkładanie do zatwierdzenia przez rady wydziału programów kształcenia uwzględniających obowiązujące standardy kształcenia,

⁷³ Dz. U. Nr 160, poz. 958

⁷⁴ B.S., R.Ż., L.R.

⁷⁵ Dz. U. z 2015 r., poz.1096

- 4) uzupełnienie regulaminu studiów o wymagane zapisy,
- 5) podjęcie działań zapewniających zaliczenie do minimum kadrowego nauczycieli akademickich, przeprowadzających wymaganą liczbę godzin zajęć dydaktycznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 30 września 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy:

Dyrektor

Wojciech Cegielski

z up. Tomasz Nowiński
wicedyrektor

doradca techniczny

Agata Nowak

specjalista kontroli państwowej